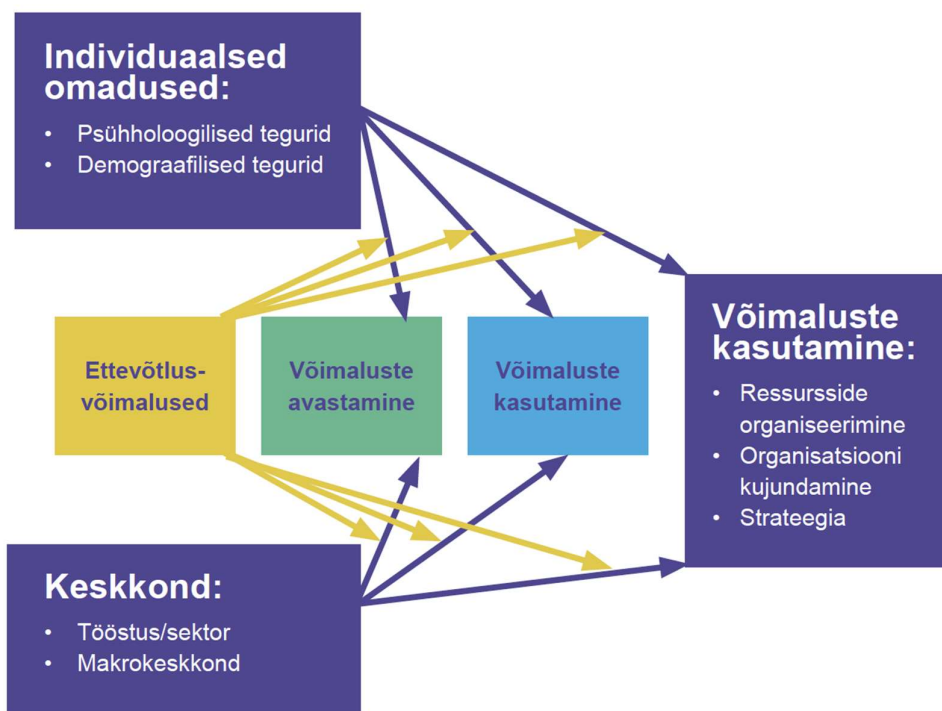

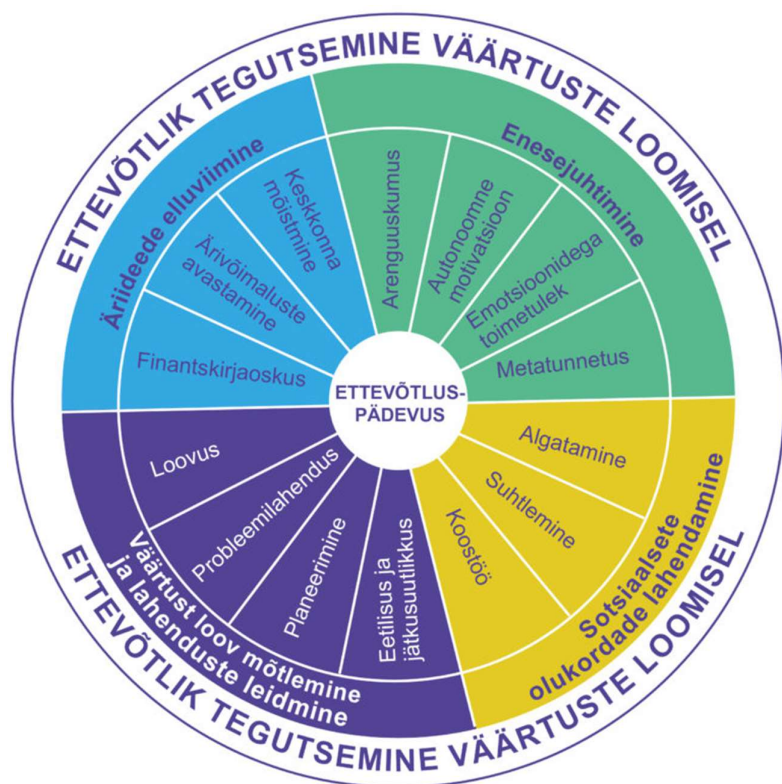
Ettevõtja / Ettevõtlus /Ettevõtluspädevus

- **Ettevõtja** on isik, kes tegutseb äris kasu saamiseks ja kannab sellesse ärisse tehtud isiklike investeeringute kaotamise finantsilist riski
- **Ettevõtlus** on protsess, kus ettevõtluskeskkonna võimalusi kasutades viiakse ellu ideid, luues teistele väärtusi (FFE-YE, 2012)
- **Ettevõtluspädevus** on terviklik kogum teadmistest, oskustest ja hoiakutest, mis on vajalikud väärtuse loomiseks ideede elluviimisel, õppija ettevõtlikkuse arenguks ning jätkusuutlikuks toimetulekuks töös ja igapäevaelus (Edu&Tegu, 2018)

Ettevõtlusprotsessi mudel Allikas: Shane, 2003, 11

Ettevõtluspädevuse mudel

Allikas: Edu ja Tegu 2018

Ettevõtluspädevus on integreeritud kogum teadmistest, oskustest ning motivatsioonist ja hoiakutest, mis soodustab kõigi kodanike edukat hakkamasaamist tänapäeva ühiskonnas.

Ettevõtluspädevus rakendub kõigis elusfäärides, taotleb indiviidi isiklikku arengut ja aktiivset osalemist ühiskonnas ning on oluline tööturule sisenemisel palgatöötaja või iseendale tööandjana.

Mudel sisaldab alapädevuste kogumit, mis võimaldab indiviidil neid pädevusi arendades edukalt toime tulla mitmesuguste ülesannete, probleemide, dilemmaide ja vastuoludega muutuv keskkonnas (nt Onstenk, 2003) kas ettevõtjana või teistes ettevõtmistes (nt töökohal või igapäevategevustes).

Mudeli alapädevuste valiku põhjendamisel toetutakse ettevõtlusprotsessile kui võimaluste ja indiviidi(de) vahelisele (põhjuslikule) seosele ning vajadusele orienteeruda ettevõtluskeskkonnas.

Ettevõtluspädevus on mitmetahuline tervik, mis koosneb neljast pädevusvaldkonnast ja 14 alapädevusest.

Järgnevalt on neli pädevusvaldkonda kirjeldatud ning lisatud video ja mõtlemisülesanne iga pädevusvaldkonna kohta. Videote kestvus on kokku 26:49. Mõtlemisülesanded võtavad aega vastavalt sellele, kui põhjalikult süveneda, aga nelja pädevusvaldkonna peale kokku umbes 20 minutit.

Äriideede elluviimise pädevusvaldkonna alapädevusteks on ärivõimaluste avastamine ja kasutamine ning selleks vajalikud teadmised ja oskused ja keskkonna mõistmine (joonisel sinine varjutus). Ideede elluviimisel nii ettevõtluses kui ka isiklikus elus või ühiskonnas on tähtis majanduslik tõhusus, seetõttu on mudelis eraldi vajaliku pädevusena välja toodud finantskirjaoskus ehk rahatarkus.

Ülesanne:

Vaata rahatarkuse videot ning mõtle järgmiste küsimuste peale:

- Millised on esimesed sammud isiklike rahaasjade korrashoidmisel
- Mis on eelarve ja milliseks perioodiks seda tavaliselt tehakse? Millised on eelarve koostamise tüüpilised vead ja kuidas neid saab vältida?

Video: Paavo Siimann: Finantskirjaoskus aitab hoida raha taskus

<https://www.youtube.com/embed/hSYhKHcJ Js> (7:35)

Eesmärk: video vaataja mõistab, et rahaga seotud otsused ning soov parandada isiklikku ja ühiskondlikku heaolu eeldab tarkust planeerimisel ja tegutsemisel. Rahatarkus on võrdselt oluline nii perekonna kui ettevõtte majandamisel.

Enesejuhtimise valdkonnas (joonisel roheline varjutus) on oluliseks peetud motivatsiooniga seotud tegureid nagu uskumused võimete arendatavusse ja autonoomne motivatsioon, samuti oskust reflekteerida ja reguleerida enda mõtlemist, tegutsemist ja emotsioone.

Ülesanne:

Vaata autonoomse motivatsiooni videot ning mõtle järgmistele teemadele:

- Enne video käivitamist mõtle, mida tähendab Sinu meelest autonoomne motivatsioon?
- Pärast video vaatamist mõtle, kas Sinu algsed mõtted autonoomsest motivatsioonist ühtivad videos toodud mõtetega?

Video: Marti Hääl: Autonoomne motivatsioon. Kui tihti ma endalt küsin, et miks ma midagi teen.

<https://www.youtube.com/embed/2tjgkAjbGyc> (5:06)

Eesmärk: video vaataja mõistab, kuidas erinevad motiivid mõjutavad ettevõtja edukust ja heaolu.

Väärtust loova mõtlemise ja lahenduste leidmise valdkonnas (joonisel lilla varjutus) on keskseks peetud kognitiivseid protsesse – loovust, planeerimis- ja probleemilahendusoskust – ning oskust oma otsuseid, valikuid ja lahendusi keskkondliku ja sotsiaalse jätkusuutlikkuse kontekstis kriitiliselt analüüsida, seega eetilist, teiste elusolendite ning elukeskkonnaga arvestavat tegutsemist.

Ülesanne:

Vaata planeerimisoskuse videot ning mõtle järgmiste küsimuste üle:

- Enne video vaatamist: Kui Sa tead, et ühe päeva jooksul on palju asju vaja ära teha, siis kuidas saad neid meeles pidada? Kuidas tavaliselt tegevused järjestad? Mida teed esimesena ja mida pigem hiljem?
- Pärast video vaatamist: millised mõtted tundusid videost sellised, et võiksid neid ka ise proovida?

Video: Alissa Vassilkova: Planeerimine. Tark ei torma.

<https://www.youtube.com/embed/QLOCtfd3z2Q> (6:50)

Eesmärk: video vaataja mõistab planeerimise vajalikkusest ettevõtluse kontekstis ning samuti nippe planeerimisoskuse arendamiseks.

Oskus lahendada sotsiaalseid olukordi (joonisel kollane varjutus) tugineb käesoleva mudeli järgi suhtlemis- ja koostööoskustele ning algatusvõimele.

Ülesanne:

Vaata algatusvõime videot ning mõtle järgmiste küsimuste üle:

- Mõtle oma kõige lemmikuma tegevuse, hobi või valdkonna peale. Mis võiks olla seal üks probleem, väljakutse või puudujääk, mida võiks lahendada? (Mõtle suurelt, teostatavus ei ole hetkel oluline)
- Mis on Kristeli meelest juhi ülesanne? Milline on Sinu meelest hea juht?

Video: Kristel Kruustük: Algamine ja ettevõtlikkus viivad elus edasi

<https://www.youtube.com/embed/zklfZfnfYXs> (7:18)

Eesmärk: video vaataja mõistab, mida tähendab ettevõtluse kontekstis algamine ja kuidas on oluline seda toetada.